

I. OPINIE, OPINII...

Alegerile pentru Parlamentul European. Către o normalizare a euro-entuziasmului?

de Claudiu Crăciun

Elections for the European Parliament. Towards a Normalization of Euro - Enthusiasm?

Abstract: This article presents two perspectives of European Parliament elections, one which renders commonplace to European problems reflected by the low voting participation that proceeds from parties' mobilisation which was lower than for the national elections, or from the low level of citizens' information, and the second perspective which reveals a Romanian "model", represented by the vote structure, concluding that the European enthusiasm dropped in Romania.

Keywords: elections, democratic exercise, voting participation, trusting institutions, national elections, Eurosceptic, pro-European.

Abstract: Acest articol prezintă alegerile pentru Parlamentul European din două perspective, cea a banalizării problematicii europene, reflectată de prezența scăzută la vot, care poate proveni din faptul ca partidele nu s-au mobilizat la fel ca pentru alegerile naționale sau din nivelul scăzut de informare al cetățenilor, iar cea de-a doua este aceea a unei României „model” reprezentată de structura votului, concluzionând că entuziasmul european a scăzut în România.

Cuvinte cheie: alegeri, exercițiu democratic, participare la vot, instituții(încredere în), alegeri naționale, eurosceptic, proeuropean.

Alegerile pentru Parlamentul European au fost primul exercitiu democratic într-o Românie membră a Uniunii Europene. Se desprind două imagini ale acestora, în perspectiva comparativă. Prima imagine este cea a banalizării problematicei europene, reflectată în procentul scăzut de participare la vot. A doua este cea a României „model” reflectată în structura votului. Diviziunea mandatelor parlamentarilor români este identică cu cea prezentă în Parlamentul European, unde popularii, socialistii și liberalii constituie principalele grupuri politice.

Cetățenii români s-au distins în ultimii ani printr-o încredere substanțială în instituțiile Uniunii Europene, inclusiv în Parlamentul European. Încrederea în instituțiile naționale a scăzut constant. Procesul de a accede la Uniunea Europeană, văzut de mulți ca un proces asimetric, în principiu ar fi trebuit să creeze un reflex de mobilizare și de reechilibrare a raporturilor de forță. Alegerile europene ar fi fost un moment bun pentru cristalizarea unor viziuni asupra raporturilor generale între state membre și instituțiile europene. În plus, recente evenimente din Italia au marit la nivel simbolic mizele participării României în politica europeană. Aceștia sunt factori care ar fi trebuit să conveargă către o participare la vot mult mai substanțială. Deși România se află undeva în preajma mediei prezentei la vot din celelalte noi state membre (Slovacia - 16% și Ungaria 40%) sentimentul general este acela al unei prezente sub așteptări. Cum poate fi acesta explicat, având în vedere puternicele argumente pro vot menționate mai sus?

Există mai multe explicații posibile. Partidele politice nu s-au mobilizat așa cum se mobilizează pentru alegerile naționale și nu au desemnat candidați puternici în ierarhia organizațională și cunoscuți de opinia publică. Suprapunerea alegerilor cu un referendum a creat confuzie pentru alegători. În ultima instanță, motivul pentru care prezenta la vot a fost scăzută este legat de însuși Parlamentul European și Uniunea Europeană în sine. Cetățenii români au fost pentru prima dată în poziția de a conecta așteptări și

percepții generale asupra Uniunii Europene cu participarea propriei zise în procesul politic european. Este o diferență importantă între întrebarea: „În ce măsură susțineți Uniunea Europeană” și „În ce direcție ați dori aceasta să meargă?” Pentru a răspunde la cea de-a doua întrebare, nivelul de informare și sofisticare trebuie să fie mult mai mare decât în cazul primei. Cetățenii români cunosc încă prea puțin detaliile procesului decizional în Uniunea Europeană sau creșterea constantă în influența a Parlamentului European, inclusiv din perspectiva recentului Tratat de reformă.

Imaginea României capătă însă un contur mai clar atunci când analizăm structura votului. Există o simetrie perfectă între structura votului național și structura existentă a mandatelor din Parlamentul European. Popularii, socialistii și liberalii au ocupat în ordine primele poziții. Celelalte două partide care au câștigat mandate, PLD și UDMR sunt la rândul lor fie membre fie apropiate grupului popular european. România, prin parlamentarii care îi trimite în Parlamentul European reconfirmă raportul de forțe existent la nivel european. Un alt aspect care individualizează România este absența partidelor extremiste (fie la stânga, fie la dreapta) și partidelor de nișă (cum ar fi ecologistii). Nu a existat nici un partid în mod deschis eurosceptic, acest lucru arătând consensul generalizat proeuropean. România se distinge de multe țări vestice și est-europene în care extremele sunt foarte bine reprezentate. În același timp trebuie remarcat faptul că alegerile europene nu au produs o restructurare a sistemului de partide, structura și ierarhia națională fiind identică cu cea de la nivel european. Astfel România devine un „model” la nivel european: partidele cele mai puternice și singurele reprezentate în Parlamentul European sunt proeuropene și integrate perfect în familiile politice continentale. Acesta este un succes al partidelor românești care au reușit să își mobilizeze votanții și să prevină apariția unor partide extremiste care sunt în proporții variabile și eurosceptice.

Prin alegerile europene din 2007, România se alătură grupului de țări centrale și est-europene în care interesul pentru Europa și alegerile europene a fost în medie mult mai scăzut decât în statele vechi. Infuzia de euro-entuziasm la care mulți se așteptau din partea estului nu s-a materializat și poate este momentul să acceptăm faptul că a fi cetățean în Europa nu este atât de ușor, iar entuziasmul care nu este dublat de o participare pe măsură este doar o iluzie a europenismului și democrației.

Uniunea Europeană - între reformă și blocaj instituțional

de Ioana Pătran

European Union - Between Reform and Institutional Deadlock

Abstract: This article refers to the difficulty of the Reform treaty adoption because of those who support the reform and those who are against it , wishing to maintain their independence in certain areas; also the article presents the implications that delaying the reform would induce on the entire union, suggesting that this outcome leads to a decrease in the EU's importance as global actor.

Keywords: institutional reform, consensus, referendum

Abstract: Acest articol vorbește despre dificultatea adoptării Tratatului de Reformă deoarece există părți care o susțin, dar și părți care se împotrivesc, dorind să-și mențină independența în anumite zone, prezentând totodată și implicațiile pe care amânarea reformei le-ar induce asupra întregului, considerând că această amânare va duce la diminuarea importanței UE ca actor global.

Cuvinte cheie: reformă instituțională, consens, referendum

Reforma instituțională este desigur cel mai dezbătut subiect în UE din ultimele 9 luni, dar și cel mai mediatizat.

Într-o Uniune Europeană reglementată de tratate depășite, cu numeroase lacune pentru forma și conținutul actual, întrebarea nu trebuie să fie de ce un Tratat al Reformei, ci de ce nu mai multă dedicare în a-l adopta și mai multă înclinare spre consens.

Deși noul Tratat asupra căruia se discută încă din timpul președinției germane a Consiliului se dorește a fi adoptat până la sfârșitul acestui an, în timpul președinției portugheze, cum vor fi corelate planificarea și realitatea? Se pare că lucrurile nu vor merge chiar atât de lin pe cum se credea inițial. Ca de obicei, atunci când se vorbește de schimbare există părți ce o susțin și părți ce se împotrivesc și vor să-și păstreze independența în anumite zone. Acest lucru se întâmplă și acum în privința noului tratat, existând membrii ai UE care vor contribui la încetinirea procesului de reformă instituțională.

Deși denumirea este total schimbată, se pare că Tratatul Constituțional al UE nu este deloc mort, deoarece conținutul noului tratat este prezentat în multe ipostaze ca fiind extrem de asemănător cu cel al TC.

Tări ca Marea Britanie, Danemarca, Polonia, Olanda ridică probleme pentru cursul negocierilor datorită diverselor interese care vor să le fie respectate sau datorită faptului că unele partide aflate la guvernare vor să supună noul tratat unui referendum popular.

De exemplu, Marea Britanie dorește privilegii în domeniul puterii de implicare a UE în justiție și în afaceri interne; mai concret, pretențiile sale se referă la o perioadă de grație pentru punerea în aplicare a prevederilor în aceste domenii prevăzute de noul tratat, prevederi ce se află și în TC.

Olanda și Danemarca se află într-o situație oarecum asemănătoare, deoarece decizia privind organizarea unui referendum privind Tratatul Reformei nu a fost încă luată, în ambele țări existând dezbateri pe acesta

tema la nivel politic. Totodata si in Marea Britanie exista o dezbatere privind decizia de a organiza un referendum pe tema noului tratat.

Problemele ridicate de Polonia s-au aflat in centrul atentiei in iunie, in timpul Summitului Uniunii Europene, cand aceasta a insistat pentru a obtine avantaje in privinta noului sistem de vot din institutiile UE deoarece considera ca trebuie sa aiba un cuvânt cu mai multa greutate in noul aranjament institutional. Alta problema mai recenta ridicata de Polonia este legata de dorinta acesteia de a se alia protocolului de care beneficiaza Marea Britanie privind neimplicarea in *Cartea Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene*.

Dar ce ar insemna pentru UE ca întreg o noua amanare a reformei institutionale? Nu trebuie sa gandim doar dintr-o perspectiva ingusta, unilaterala, ce se refera doar la interesul fiecărei tari si la preferintele acesteia, deoarece chiar daca rezultatele nu se vad imediat, deciziile si politicile la nivelul UE vor avea automat efecte pozitive si asupra celor ce s-au opus initial implementarii lor.

Consider ca intarzierea reformei institutionale in Uniunea Europeana va avea ca prima consecinta diminuarea importantei UE ca actor global, deoarece atunci cand lucrurile nu merg perfect sau aproape perfect in interior, desigur ca perceptia UE ca putere pe arena mondiala va fi diminuata. Desi cetatenii nu constientizeaza prea mult implicatiile acestor tipuri de evenimente si sunt acaparati de disputele politice la nivel local si national, acestia ar trebui sa fie informati de toate aspectele, pozitive cat si negative, pentru a putea vota in deplina cunostinta de cauza in cazul unui referendum privind Tratatul Reformei.

Darfur, o noua etapă în consolidarea unei politici externe comune a Uniunii Europene?

de Eugen Rotaru

Darfur, a New Stage in the Consolidation of an EU Common Foreign Policy?

Abstract: This article presents the Darfur crisis as a contributory element for EU's members cohesion and the strengthening of a common foreign policy, through the European Parliament's decision to send military troops to action under the aegis of European Security and Defence Policy, but the article refers to the real capability of the member states to respect the agreements, taking into account their participation in NATO's actions, also.

Keywords: crisis, humanitarian actions, European Security and Defence Policy, solidarity (cohesion), strengthening.

Abstract: Acest articol prezintă criza din Darfur ca un element care contribuie la solidaritatea membrilor UE și consolidarea unei politici externe comune, prin hotărârea luată de Parlamentul European de a trimite trupe militare care să acționeze sub egida PESA, însă se vorbește și de reala capacitate a unor state membre de a-și îndeplini angajamentele, participând și în acțiuni ale NATO.

Cuvinte cheie: criză, misiuni umanitare, Politica Europeană de Securitate și Apărare, solidaritate, consolidare

Agravarea crizei din Darfur a condus la exportarea conflictului în afara granielor Sudanului, către Ciad și Republica Centrafricană, unde sute de mii de oameni s-au refugiat încercând să scape de masacrele militei arabe Janjaweed. Cu toate că în Sudan acționează un contingent de aproximativ 7000 de militari sub comandamentul Misiunii Uniunii Africane în Darfur, se pare că acesta nu e de ajuns pentru stabilizarea situației și întreprinderea de misiuni umanitare pentru refugiații din statele vecine Sudanului.

Uniunea Europeană este hotărâtă să acorde ajutor pentru rezolvarea crizei, Parlamentul European votând o rezoluție în acest sens pe 27 septembrie, prin care, acționând sub egida Politicii Europene de Securitate și Apărare, vor fi trimise efective militare în Republica Centrafricană și Ciad, în urma contribuției statelor membre. În aceeași zi, Consiliul Ministrilor de Apărare a aprobat decizia Parlamentului European și, potrivit Euraactiv, numărul necesar de militari pentru redresarea situației a fost stabilit la 4000.

Totuși, de la vorba la faptă drumul nu e lipsit de obstacole, din cei 4000, reușindu-se mobilizarea doar a 2500 de soldați, Franța fiind cel mai mare contributor, cu aproximativ 1500, acestui stat fiindu-i incredințată și sefia misiunii. De asemenea, chiar dacă statele membre au fost de acord în cadrul Consiliului, este greu de spus dacă această decizie va fi respectată și la nivelul guvernelor naționale în viitorul apropiat, când vor trebui suplimentate efectivele militare. Astfel, chiar dacă țări precum Suedia, Irlanda și Belgia au dat asigurări ferme în ceea ce privește disponibilitatea pentru un asemenea ajutor, rămâne de văzut dacă și ceilalți membri își vor onora promisiunile știindu-se că mare parte dintre ei sunt angrenați în misiuni asemănătoare în Liban și Afganistan, acționând sub patronajul ONU și NATO. Totodată, alte «cazuri dificile» sunt reprezentate de Polonia, care va trebui să ia o decizie înțeleaptă, ținând cont că pe 21 octombrie se va confrunța cu alegeri anticipate, și România, al cărui guvern va fi supus testului motiunii de cenzură.

Cazul Darfur poate fi pentru Uniunea Europeana prima din cele trei mari etape - de la sfarsitul acestui an - catre solidarizarea membrilor sai si consolidarea unei politici externe comune, inainte de Summitului de la Lisabona din 18 noiembrie, cand se va decide si asupra viitorului Tratat Constitutional, dar si de 10 decembrie cand se asteapta un consens in ceea ce priveste statutul provinciei separatiste Kosovo.

Salariul minim pe economie în țările membre UE

de Emilia Bucur

Minimum Wage in EU Countries

Abstract: This article discusses the possibility that EU will introduce a minimum salary, according to the financial configuration of each member state, presenting benefic effects which this system should bring, such as an improvement of economic conditions and the avoidance of economic collapse. Also, it presents the salary situation at EU level, focusing on the case of Romania.

Keywords: minimum salary, budgetary policy, financial protection, salary balance

Abstract : Acest articol are ca tema posibilitatea impunerii unui salariu minim pe economie, la nivelul UE, potrivit configurației financiare a fiecărei țări, prezentând efectele benefice pe care acest sistem le-ar aduce, cum ar fi o mai bună funcționare a economiei și evitarea colapsului economic. De asemenea, este prezentată situația salariilor la nivelul UE, făcându-se referire în mod special la cazul României.

Cuvinte cheie: salariu minim, politica bugetară, protecție financiară, balanța salariilor

Potrivit surselor *Hot News.ro* și *EurActiv*, Comisarul european pentru probleme economice și monetare, Joaquín Almunia, dorește impunerea de către UE a unui salariu minim pe economie propriu configurației financiare a fiecărei țări. Astfel, un salariu minim pe economie devine o reglementare necesară pentru buna funcționare a economiei UE și un mod de a evita fluctuațiile economice și colapsurile economice ale fiecărei țări, care s-ar rasfrange într-o mare măsură și asupra politicii bugetare a UE. Una dintre țările mari ale UE care nu are încă stabilit salariul minim pe economie pentru toate ramurile este Germania, însă și aceasta a încheiat în luna iunie un acord de compromis prin care se stipulează că salariul minim pe economie se extinde pentru mai multe sectoare economice. Subiectul adoptării acestui proiect a creat în Germania discuții în cadrul coaliției aflate la guvernare, între grupul social-democraților care susține introducerea salariului minim pe economie generalizat și grupul Cancelarului care respinge această propunere. Propunerea prevede acordarea către angajat a unui salariu cel puțin egal cu salariul minim pe economie, în forma brută.

Potrivit *Reuters*, din cele 27 de state membre ale UE, 20 dintre ele asigură un salariu minim pe economie. Acest salariu minim reprezintă și o protecție financiară a bugetarilor, însă stabilizarea la un salariu minim ar scădea din numărul de locuri disponibile în ramurile economiei de stat. România este una dintre cele 20 de țări care au stabilit salariul minim pe economie, el fiind de 204 euro, în timp ce unul dintre cele mai ridicate salarii minime pe economie este al Luxemburgului, 1570 euro.

Odată cu aderarea României la UE, s-a modificat și balanța salariilor, făcându-se eforturi de apropiere față de salariile medii din celelalte 19 țări. S-a sesizat și o discrepanță majoră între salariile minime din țările bogate și cel minim din țările Europei de Est și Sud-Est. Un studiu citat de cotidianul „Evenimentul” arată că diferențele de salariu minim pe economie între țările vechi, membre ale UE s-au diminuat simțitor.

Aderarea României la UE reprezintă din acest punct de vedere tratat în articol și un îndemn spre creșterea puterii de cumpărare a românilor direct proporțional cu creșterea salariului minim pe economie. Integrarea României în grupul celor 26 reprezintă și o motivație de progres a economiei, de aliniere la standardele celorlalte țări membre, spre prosperitate atât națională, cât și europeană implicit.

Reforma UE – progres sau regres? Excepțiile britanice

de Andra Roescu

The Reform of the EU - Progress or Regress? The British Exceptions

Abstract: This article presents EU's reform as a regress, as a return to intergovernmentalism rather than a supranational perspective, through the importance of the British exception and the acceptance the opting-out clause, which will carry new initiatives like Poland's interest to obtain an increasing importance of the vote in Council.

Keywords: reform, negotiation, opting-out, intergovernmentalism, supranational

Abstract: Acest articol prezintă reforma UE văzută ca un regres, ca o întoarcere la interguvernamentalism, mai degrabă decât o perspectivă supranațională, prin prisma excepțiilor britanice și acordarea clauzei de opting-out, care va atrage după sine noi inițiative cum ar fi cea a Poloniei de a obține o importanță ridicată a votului în Consiliu.

Cuvinte cheie: reformă, negociere, opting-out, interguvernamentalism, supranațional

La doar 2 ani de la respingerea Tratatului Constituțional, reapar dispute în jurul noii tentative de reformă a UE. Deși reforma este necesară pentru a asigura armonia și buna funcționare a unei Uniuni extinse, ce numără astăzi nu mai puțin de 27 de state, drumul spre aceasta nu este unul lipsit de obstacole. Acuzată că ar fi o nouă Constituție sub acoperire, reforma UE nu este văzută cu ochi buni, în special de state ca Polonia sau Marea Britanie.

Încă de la aderare, Marea Britanie și-a demonstrat capacitatea de a și negocia o poziție favorabilă față de practicile comunitare. Astfel, în 1986, în urma Consiliului de la Fontainebleau a luat naștere bine cunoscutul „cec britanic”. Acesta este un sistem complex de compensație pentru contribuția ridicată a Marii Britanii la Politica Agricolă Comună și beneficiile reduse obținute prin această politică. Deși cota din buget alocată agriculturii s-a diminuat simțitor din 1986 și până astăzi, britanicii încă se mai bucură de această compensație.

În dezbaterile referitoare la noul tratat de reformă UE, Marea Britanie și-a reconfirmat capacitățile de negociere, obținând și de această dată o clauză de excepționalitate de la prevederile reformei. Adoptând o poziție fermă cu privire la măsura în care prerogativele comunitare ar trebui extinse, britanicii au subliniat 4 puncte esențiale pe care le-ar respinge în orice tratat european: posibilitatea ca acele prevederi ale Cartei Fundamentale a Drepturilor care intră în contradicție cu cele naționale să devină angajante, intervențiile în politica externă britanică, intervențiile în sistemul judiciar și polițienesc, precum și luarea deciziilor ce ar afecta sistemul britanic de taxe și beneficii altfel decât prin unanimitate.

Este însă acest demers unul legitim? Ce primează în acest moment pentru europeni? Dreptul la suveranitate națională sau consensul în Uniunea Europeană? Sunt aceste două elemente în permanentă contradicție sau pot fi ele armonizate? Care sunt consecințele deciziei adoptate de liderii de la Londra?

Reuniunea de la Bruxelles a însemnat un succes rasunător atât pentru Marea Britanie cât și pentru Tony Blair, fostul premier reușind să obțină excepția de la cele 4 puncte referitoare la reforma, menționate anterior. Însa consecințele acestui demers sunt demne de luat în calcul. Prin acordarea acestei clauze de excepționalitate, a dreptului de opting-out, oare Uniunea Europeană nu a făcut un pas înapoi spre interguvernamentalism? Cât timp o țară își poate aroga dreptul de a respinge dintr-un tratat ceea ce contravine propriei viziuni, supranationalul rămâne secundar nationalului, nepunându-se deasupra fazei interguvernamentale.

Odată cu Nisa, Uniunea Europeană pare să fi trecut la o nouă etapă, mai aproape de dimensiunea federală. Nisa a înlocuit vechiul sistem cu așa numita cooperare consolidată, procedeul prin care un stat are obligația de a își asuma obiectivele unui tratat, însă i se rezervă dreptul de a-și stabili singur timpul necesar acestui demers. Cu alte cuvinte, cooperarea consolidată, sau Europa cu mai multe viteze, a permis supunerea în fața deciziei colectivității, printr-un transfer de putere dinspre national către supranational.

Asadar, în noul context, decizia Marii Britanii pare să contravină acestei reguli a convergenței. Refuzând schimbarea, respingând puterea consensului colectiv, oare nu cumva Marea Britanie întinde către interguvernamentalism?

Citându-l pe liderul socialist Crespo, oare nu cumva, acordându-le britanicilor privilegiul de opting-out, vom sfârși prin a genera „două categorii de europeni”, care deși se bucură de același statut, cel de cetățeni ai Uniunii Europene, sunt diferiți în drepturi?

Mai mult decât atât, oare privilegiilor repetate obținute de Marea Britanie, nu au creat un precedent de care vor dori să profite și alte state? Urmand exemplul britanicilor, Polonia deja a făcut primul pas spre un tratament similar. Oare tentativa polonezilor de a obține o pondere mai ridicată a

votului tarii lor în Consiliu, nu se pliază pe modelul britanic, al tratamentului diferențiat?

Demonstrează atitudinea britanică incapacitatea Uniunii de a realiza reforma care i-ar permite progresul, sau pur și simplu subliniază imensele beneficii ale folosirii corecte a artei negocierii? Care este lecția care trebuie învățată din exemplul britanic?

Alegeri Europarlamentare?

de Ioana Pătraru

EP Elections?

Abstract: This article presents the first Romanian elections for the European Parliament considering both the political actors and the citizens, at the same time trying to explain the causes for low voter turnout, by ascribing it to the lack of information regarding European problems of both citizens and the parties.

Keywords: electoral campaign, elections, public proceedings, lack of information

Abstract: Articolul prezintă primele alegeri, din România, pentru Parlamentul European prin analizarea atât a actorilor de pe scena politică, cât și a cetățenilor, încercând totodată să explice cauzele pentru absenteismul de la vot, punându-l pe seama lipsei de informare a cetățenilor și a partidelor în legătură cu temele europene.

Cuvinte cheie: campanie electorală, alegeri, dezbateri publice, lipsă de informare

Campania pentru primele alegeri europarlamentare din Romania a debutat timid, cu cateva panouri si afise electorale, a continuat cu simultaneitatea de vot cu referendumul pentru schimbarea modului de alegere de pe liste in uninominal si a dezamagit in mod evident prin lipsa temelor de interes european.

Toate partidele au parut ca au uitat institutia pentru care concureau sa obtina locuri, si anume Parlamentul European. Subiecte ca pensiile de stat, salariile, tuica la cazan, valori romanesti ce rezulta ca ar trebui aparate odata cu aderarea la Uniunea Europeana si alte idei de acest tip au fost abordate de partide, probleme ce de fapt s-au redus in mod simplist la o tematica nationala. Dezbaterile publice pe teme europene, in afara mult mediatizatei realitati legata de incapacitatea Romaniei de a atrage fonduri europene, au lipsit din peisajul campaniei electorale.

Problema reala a Romaniei, in afara de lipsa de informare a clasei politice si a populatiei in legatura cu problematica europeana, dar si mai grav in legatura cu lucrurile de baza ce tin de functionarea Uniunii, este incapacitatea de a se desprinde de spatiul national ce a devenit prea ingust pentru o tara ce este deja membra a UE de la 1 ianuarie 2007.

In general in situatia alegerilor pentru Parlamentul European, in toate tarile membre UE se prezinta la vot un procent mai mic al populatiei decat pentru alegeri nationale, insa absenteismul in cazul alegerilor din 25 noiembrie a confirmat afirmatiile de mai sus, si anume ca romanii nu au votat deoarece nu stiau pentru ce trebuie sa voteze.

Populatia care s-a prezentat la vot reprezinta un procent de 29,46% de persoane din totalul persoanelor cu drept de vot, adica aproximativ 5,5 milioane de alegatori. Procentul castigat de fiecare partid nu prezinta deloc o ierarhizare a calitatii programului fiecarui partid pentru nivelul european, ci reflecta doar optiunile populatiei in actualul context politic intern. Astfel rezultatele alegerilor au fost: PD - 28,81%, PSD - 23,11%, PNL - 13,44%,

PLD - 7,78%, UDMR - 5,52%, PNG - 4,85%, PRM - 4,15%, Laszlo Tokes - 3,44%, PC - 2,93%, PIN - 2,43%, PNTCD - 1,38%, Partida Romilor - 1,14%, Alianta Socialista 0,55%, Partidul Verde - 0,38% (conform Biroului Electoral Central citat pe

http://www.bec2007pe.ro/documente/REZULT_27_11_2007_ORA13.pdf).

Am putea afirma ca, in acelasi mod in care Romania a amanat alegerile aproape de data limita, iar in Parlamentul European a avut euroobservatori transformati conjunctural in europarlamentari, a pastrat aceasta linie in exprimarea (dez)interesului pentru una dintre cele mai importante institutii a Uniunii Europene, al carei rol si putere este in crestere constanta.

*

*Despre alegerile europene, teme europene neabordate in campanie, dar si despre alte subiecte legate de UE, cititi in numarul urmatoar un interviu cu Conf. Univ. Dr. **Jordan BARBULESCU**.*

Logica negocierii în Uniunea Europeană

de *Andrada Albescu*

The Logic of Negotiation in the European Union

Abstract: This article is based on the premise that there is a negotiation logic in the decisional process of the EU and it attempts to show the characteristics of this logic, rationality and solidarity, presenting a real case, that of the Lisbon negotiation regarding the allocation of the seats in European Parliament.

Keywords: compromise, negotiation logic, rationality, solidarity

Abstract: Acest articol pleacă de la premisa existenței unei logici a negocierii în procesul de decizie în UE și încearcă să reliefeze caracteristicile acestei logici, raționalitatea și solidaritatea, prin prezentarea unui caz concret, cel al negocierilor de la Lisabona, privind alocarea locurilor în Parlamentul European.

Cuvinte cheie: compromis, logica negocierii, raționalitate, solidaritate

Unicitatea construcției europene trebuie căutăta nu atât în complexitatea sa instituțională, cât mai degrabă în logica modului de luare a deciziilor. Se spune adesea că modalitatea prin care se ajunge la decizii privind subiecte sensibile pentru statele membre este compromisul. Ceea ce rar este scos în evidență este logica acestor negocieri care conduc la așa numitele concesii. Pentru a reliefa câteva din caracteristicile acestei logici voi apela la un caz concret, și anume la negocierile privind alocarea locurilor din Parlamentul European ce au avut loc la Lisabona pe 18-19 octombrie.

Voi începe demersul meu prin a analiza modul în care a fost argumentată propunerea venită din Parlamentul European privind distribuția locurilor în această instituție, urmând ca apoi să prezint decizia rezultată în urma negocierilor.

Propunerea de la care au plecat negocierile din cadrul Conferinței Interguvernamentale de la Lisabona s-a bazat pe raportul Lamassoure-Severin aprobat în plenul Parlamentului European pe 11 octombrie 2007. Voi discuta aici raționalitatea principiilor care au stat la baza metodei de distribuție a locurilor în PE. Trebuie luate în calcul cele trei principii fundamentale pe baza cărora s-a întocmit acest raport: cel al proporționalității degresive, cel al eficienței și cel al solidarității. Principiul proporționalității degresive se referă la faptul că fiecare eurodeputat din statele beneficiind de o populație numeroasă să reprezinte un număr mai mare de cetățeni decât unul din statele cu populație mai scăzută. Raționalitatea invocării sale rezidă în dorința unei mai bune reflectări a spectrului politic din toate statele membre, cu prețul ca cele numeroase cu populație să fie sub-reprezentate în raport cu cele mici. În ceea ce privește principiul eficienței, acesta se explică prin limitarea numărului de eurodeputați pentru a nu se ajunge la o creștere disproporționată a Parlamentului European. Este interesant însă principiul solidarității, care îl justifică pe celălalt două prin faptul că, în semn de solidaritate, statele mari

vor fi de acord să facă unele concesii în ceea ce privește statele mici, pentru a se asigura o mai mare proporționalitate, dar și o legitimitate ridicată PE. Se poate observa aici o justificare a compromisului pe care țările europene le fac prin punerea în balanță a raționalității lor ca actori în politica europeană și solidaritatea fără de care construcția europeană nu ar fi arătat așa cum este astăzi. Această logică complexă, prin care nu se neagă calitatea statelor de a rămâne și astăzi, într-o Europă unită, actori raționali, dar se ia în calcul și solidaritatea lor față de celelalte state nu se rezumă numai la un joc de sumă nenulă. Trebuie să vedem mai departe de această simplificare. Cum este posibilă apelarea la solidaritate, dacă luăm în calcul raționalitatea actorilor? Răspunsul, deși pare a fi unul greu de găsit, poate fi explicat prin schimbarea a ceea ce teoria alegerii raționale definește ca fiind raționalitatea unui actor. Având în vedere istoria Europei și dezvoltarea Uniunii Europene, se poate spune că păstrarea unei raționalități în sensul tradițional ar fi periculoasă, cu atât mai mult la nivel de discurs european. Astfel, deși aparent avem de a face cu un joc de sumă nenulă, în condițiile unei decizii care atinge corzile sensibile ale statelor membre, precum cea a distribuției locurilor în PE, solidaritatea modelează raționalitatea tradițională, dând naștere unui alt tip de gândire. Nu se poate afirma însă că se renunță complet la acest tip de discurs. Exemplul cel mai viu în acest sens este rezultatul negocierilor de la Lisabona. În cadrul acestora Italia, țara fondatoare a UE, a invocat acest statut al său pentru a obține un loc în plus în PE față de cele ce i-ar fi revenit conform raportului Lamassoure-Severin. Mai mult decât atât, a și obținut această concesie, printr-o soluție surprinzătoare. Astfel, s-a hotărât ca președintele PE să renunțe la dreptul său de vot pentru a i se acorda Italiei locul în plus. Se remarcă aici faptul că această soluție a fost rezultatul unei gândiri extrapolate teoriilor deja consacrate în relațiile internaționale, logica acesteia mergând mai departe de definițiile intereselor actorilor raționali. Desigur, am avut de a face în cazul Italiei cu exprimarea interesului într-o

maniera tipică a actorului rațional, însă soluția de compromis arată dezvoltarea la nivelul Uniunii Europene a unei gândiri ce depășește această logică. Așa cum am arătat, întreaga logică a negocierilor la nivel european s-a schimbat de-a lungul timpului, prin încercarea de a vedea mai departe de soluțiile evidente tradiționale.

Cazul pe care l-am prezentat arată cum statele membre, în cadrul construcției europene, au învățat să dezvolte un alt tip de raționalitate, una clar impregnată de „solidaritatea” dintre statele membre, una născută din „conviețuirea acestora”.